

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції

Харків, 26–27 грудня 2024 року

Харків – 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ
ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ**

*Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції*

м. Харків, 26-27 грудня 2024 року

**Харків
ХНМУ
2025**

Редакційна колегія:

- М'ясоєдов В. В.** – ректор Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, професор
- В'юн В. В.** – директор Навчально науково-дослідного інституту післядипломної освіти ХНМУ, д. мед. наук, професор
- Фоміна Л. В.** – зав. кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук, професор
- Мешерякова І. П.** – в. о. зав. кафедри медичної біології, канд. мед. наук, доцент
- Сирова Г. О.** – зав. кафедри медичної та біоорганічної хімії, доктор фарм. наук, професор, академік міжнародної екологічної академії, академік ГО «НАН ВО України»
- Зайцева О. В.** – в. о. зав. кафедри медичної та біологічної хімії і медичної інформатики, доктор біол. наук, професор
- Скорбач Т. В.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук
- Фідяєва Т. С.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки

С91 Сучасні концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: матеріали XVI Міжнар. наук.-метод. інтернет-конф., (Харків, 26–27 груд. 2024 р.) Харків : ХНМУ, 2025. 140 с.

У збірнику представлено матеріали біля 130 фахівців та молодих науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено проблематиці викладання педагогічних, психологічних, медико-біологічних та природничих дисциплін у сучасних освітніх закладах. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам, які працюють у закладах вищої освіти, докторантам, аспірантам, магістрантам, здобувачам вищої освіти, а також широкому колу читачів, які цікавляться міжнародним досвідом реалізації інноваційних освітніх процесів.

Конференцію внесено до переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки на 2024 рік під номером № 1261(с. 460).

Автори публікації несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

УДК 378.016:5:378.6:61(082)

- © Харківський національний медичний університет, 2025
© М'ясоєдов В.В., В'юн В. В., Фоміна Л. В. та ін., 2025.

Гонтар М. Н., Скорбач Т. В. ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІУМУ ПІД ЧАС ВІЙНИ	25
Горулько Я. О., Самолисова О. В. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОФЛАЙН-НАВЧАННЯ	27
Гринченко К. Е., Абасалієва О. М. ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ОСНОВА УСПІШНОГО НАВЧАННЯ ТА МІЖСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	28
Грицасенко К. М., Скорбач Т. В. ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРИ ТА ТРАДИЦІЙ У СКЛАДНІ ВОЄННІ ЧАСИ.....	29
Дума А. Б., Фоміна Л. В. ДЕПРЕСІЯ Й ТРИВОГА ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	31
Жара А. С., Скорбач Т. В. МЕДИЧНІ ТА ПСИХОСОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ПАЛІАТИВНОЇ ДОПОМОГИ	32
Жукович І. І. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	34
Заболотна І. І. ЗАГРОЗИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ (ШІ) В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	35
Заболотна М. Ю., Скорбач Т. В. ЗАЦІКАВЛЕНІСТЬ ДО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ	36
Ісмаїлова А., Скорбач Т. В. ПСИХОСОМАТИЧНІ ХВОРОБИ.....	38
Камінський Р. Ф., Дзевульська І. В., Гайдай О. С., Подзігун Л. В. АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ» В УМОВАХ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ	39
Коваленко Н. І. ФОРМУВАННЯ М'ЯКИХ НАВИЧОК У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	40

використання ШІ та недоліки в його використанні. Для вирішення цього питання викладач повинен сам опанувати сучасну технологію, тому актуальною є обізнаність академічного персоналу з останніми розробками щодо використання ШІ (Драч та ін., 2023). Можливо деяким викладачам знадобиться пройти навчання, щоб ефективно запроваджувати цю технологію під час освітньої діяльності (Коломієць та ін., 2023). Також ризиками використання ШІ є своєрідний страх розчинення людей як соціальних істот, відсутність можливості для країн із менш цифровізованою економікою його запровадження в освітній процес, невирішеність питань щодо екологічних витрат на обробку великих обсягів даних і передачу людських завдань машинам, зокрема написання текстів, заміна повноважень викладацького персоналу та адміністраторів, врахування обмежень рішень ШІ (Драч та ін., 2023). Також повністю не виключені збої в роботі в системах ШІ, які можуть спричинити неправильні результати (Коломієць та ін., 2023). Тому важливо враховувати потенційні недоліки використання технології такі, як вартість, залежність від інформації та необхідність кваліфікації (Коломієць та ін., 2023). Фінансові витрати та заходи безпеки також потребують уваги та розробки відповідних стратегій (Коломієць та ін., 2023). Подальше впровадження сучасної технології може спричинити автоматизацію ряду педагогічних завдань, що вплине на кількість робочих місць в освітньому середовищі, тому актуальним є розгляд аспектів соціального впливу використання ШІ на персонал (Коломієць та ін., 2023).

Таким чином, при інтеграції інноваційної технології в освітню діяльність необхідно поєднувати її переваги із захистом від потенційних загроз, що вимагає розробки стратегій на законодавчому рівні.

ЗАЦІКАВЛЕНІСТЬ ДО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Заболотна М. Ю., Скорбач Т. В

Харківський національний медичний університет, м. Харків

Під навчанням я розумію ненаситну допитливість, що рухає розумом людини, яка прагне опанувати все, що може почути, побачити або прочитати з теми, яка має для неї особистий смисл (К. Роджерс, американський психолог).

Молода, сучасна людина, закінчивши середню школу та поступивши у ЗВО, починає новий етап свого вже дорослого життя. Життя, яке постійно змінюється, вносить корективи в навчання, осмислення світу, подій. Усе це вже не схоже на навчання в школі, де були отримані загальні знання з різних предметів.

Студентство – це не тільки час навчання в університеті, а й підготовка до майбутнього життя, реалізація в професії, наукові дослідження, які зможуть

змінити світ. Здобуття освіти є випробуванням великою завантаженістю, обсягом матеріалу, утомленістю, які можуть зменшити бажання навчатися.

Позитивною мотивацією отримання студентом знань та бажання навчатися можуть бути:

- інтерес до професії;
- бажання в майбутньому займатися саме цією професійною діяльністю;
- прагнення бути корисним людям, відкритим до удосконалення, слугувати Україні та зміцнювати її.

Зацікавленість студента, формування професійних знань, умінь і навичок є завданням вищої школи, яка мотивує пізнавальну діяльність студента. Досягнення успіху в навчанні збільшує любов та захоплення своєю роботою, дослідженнями, що і є мотивацією реалізації людини як особистості. Тому викладач має здійснювати різні прийоми та методи у викладанні свого предмета:

- комунікаційна атака;
- доведення та переконання;
- сугестія(навчювання);
- подолання перешкод;
- делегування;
- закріплення позитивного враження.

Сучасний темп розвитку вимагає передивитися застарілу школу викладання та розвиток нових комунікативних методик, які можна використовувати в навчальному процесі. Основними з яких можуть бути:

- вирішення проблемних завдань, використання рольових та ділових ігор;
- уживання інтерактивних форм та прийомів навчання, які викликають інтерес та мотивують студента до навчальної діяльності;
- моделювання та імітація реальних чи віртуальних ситуацій;
- взаємодія викладача зі студентами.

Безперечно, невід'ємною частиною навчання є самостійна робота студента, робота, яка планується та виконується під методичним керівництвом викладача, але без його прямої участі. Знання, здобуті власною працею, формують навички самостійності, що є конче необхідним у будь – якій професійній діяльності. Виявляється здатність сприймати відповідні рішення, знаходити оптимальний вихід зі складної ситуації.

Викладачі удосконалено володіють такими методами навчання, як розповідь, бесіда, лекція, показ ілюстрацій, виконання вправ тощо. Але все це не дає повної картини, яку потребують сучасні здобувачі освіти. Допомогою на підвищення навчального процесу є інноваційні технології, зокрема технології інтерактивного навчання, які перетворюють традиційне практичне заняття в інтерактивне.

Особливістю інтерактивного навчання є підготовка молодшої людини до життя та громадянської активності в суспільстві демократичної правової держави.

Інтерактивне навчання вимагає від здобувача активізації навчальних можливостей, участь у колективному взаємодоповнюючому процесі. Кожен студент має конкретне завдання, за яке йому необхідно публічно прозвітуватись. Тобто інтерактивні технології навчання включають у себе чітко спланований очікуваний результат навчання.

Важливим напрямом підвищення ефективності навчання є використання технічних засобів, комп'ютерної техніки. Застосування технічних засобів надає навчально-методичній роботі зі здобувачем більш насичений, динамічний, творчий та інтенсивний характер. Великою кількістю інформації, що засвоюється здобувачами, є наочність, яку можна побачити на слайдах, схемах, графіках тощо.

Ефективні освітні технології, співпраця викладача та здобувача вищої освіти, переведення студента на рівень активного суб'єкта навчального процесу і є основними принципами мотивації до навчання.

Таким чином, можливість покращення освоєння опанованого матеріалу реалізується гуманістичною спрямованістю, науковістю, доступністю, оптимізацією знань.

ПСИХОСОМАТИЧНІ ХВОРОБИ

Ісмаїлова А., Скорбач Т. В.

Харківський національний медичний університет, м. Харків

У медичній психології є напрямок – психосоматична медицина, що вивчає взаємодію тіла та психіки людини. За статистикою, у наш час близько 50 % захворювань мають саме психогенний характер. Нерідко можна почути таку думку, що «всі хвороби від нервів».

У медицині вплив соматичних хвороб на психіку активно став досліджуватися. Але, на нашу думку, питання вивчено недостатньо та мало доказової бази зв'язку і взаємодії психіки і тіла.

На фізичне здоров'я людини дуже впливає, а можливо і є головною причиною виникнення різного типу хвороб, її психологічний стан.

Такі стани як: тривога, страх, образа, гнів, брак позитивних емоцій, депресія, неодмінно призводять до хвороб, збоїв роботи внутрішніх органів. До того ж, чим триваліше людина відчуває такі почуття й емоції, тим більше прогресує хвороба.

Луїза Хей, американська письменниця-психологиня, у книзі «Зціли своє життя», яку видали в 33 країнах та переклали 32 мовами світу, уже перевищила п'ятдесят мільйонів примірників. Ідея цієї книги полягає в тому, що переконання людей, їх погляди на життя, вчинки безпосередньо пов'язані